

ШУЖАДИЦКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомыръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. IV. {

Овај листъ излази вторникомъ и петкомъ. Цѣна му е за три мѣсеца 4 цванцика.

} № 73.

СОКРОВИШТЕ МОРСКОГЪ РАЗВОЙНИКА.

(преведено съ Нѣмачкогъ.)

Я самъ морао до два месеца у Суринаму бити, да се придружимъ regimentи, кодъ кое су ми мои пріятельи издѣйствовали место лѣкара; и зато се одма навеземъ на море у одной трговачкой лађи, коя се звала „стрѣла“, и коя е јошть оно вече изъ пристаништа изишла. Истина, я самъ случайно найпре дознао быо одъ едногъ матроза, да е капетанъ и господарь исте лађе, пре четири године убіо одногъ матроза у своіой лютини; алъ држао самъ то да е опаданъ, и нисамъ више о томъ бриуо се. Четири недѣль дана имали смо врло посѣшну пловидбу. Лађа е свомъ имену честь чинила, ерѣ е просецала таласе и пловила са неизказаномъ брзиномъ.

Капетанъ лађе именовъ Махоне, быо е као и остали капетани морски, алъ при томъ быо е гордъ и опорозаповѣднички поступао е са своимъ момцыма, кои су га се бояли и мрзили на нѣга; све то заедно, и нѣгова дивля досадна споляшность причинила е, да ми е обхођенъ съ нѣмъ врло несносно было, зато самъ га прилжно и избѣгао.

Послѣ одногъ месеца дана послѣшне пловидбе наступи одъ еданпутъ тишина вѣтра, кою мы одма као претечу бурѣ познамо. Све се приправе учине за исту, и у сумрачакъ башъ почне буря бѣснати. Предъ поноћъ чуемо мы пуцанъ тона одногъ, као знакъ нужде, и брзо познамо, да се лађа она, на коіой е пуцанъ учинѣнъ, налази далеко одъ наше лађе.

За време ноћне помрчине чували смо се да о нашомъ лађомъ неударимо, а уутру познамо да е то мада нека лађа коя е катарке свое већъ изгубила была. Будућъ да е вѣтаръ већъ быо попустіо, то е и капетанъ отишао спавати, а мѣсто нѣга назіо е на лађу Лайтнантъ. Корманошъ пакъ, еданъ сѣдый матрозъ, по имену Яковъ Гемель предложи да одемо оной лађи у помоћъ. Лайтнантъ, познавајући капетанову напраситость, быо е изпочетка нерѣшимъ. Напоследку одобри и онъ и садъ почне лађа наша оной лађи брзо пловити. Одма затымъ дође на кровь и капетанъ, и зачуди се кадъ види да е наша лађа свой праваць променула. Съ найвећимъ бѣснломъ запита онъ лайтнанта, ко се усудио безъ нѣгове заповѣсти, преиначити праваць и путь лађе? Младићъ се овај збуни и каже: да га е Гемель на то наго-

воріо. „Я самъ то учиніо!“ рекне стараць, да бы младића одбраніо, „мисліо самъ да вы нећете тако немилосрдни бити, и пустити да она лађа са людима пропадне, безъ да јој руку помоћи не пружите, и . . .“ — „Однео те ђаво и съ ономъ лађомъ маторый обещеняче! Заръ обещъ ты, да ми предивуешь како да се владамъ? Ха?“ загрми гласъ капетана съ найвећимъ бѣснломъ. „Я ћу те научити, како се моя заповѣсть слуша! чекай само!“ съ тимъ рѣчма счепа онъ одну мотку, и бацы му е на главу тако силно, да се овај одма крвавъ и безчувственъ стропошта. „Ето ти, па садъ се у пакао торняй!“ викао е далъ овај свирѣный нитковъ, и счепавши самъ корманъ, окрене лађу нашу опеть првымъ нѣнимъ путемъ. Међутимъ лежао е стараць предъ нѣмъ, безъ да се ко усудити смѣо прићи къ нѣму. Момцы су имали посла съ вѣтрилама, и были су тако уплашени, да нису знали шта раде. Напоследку ступимъ я и Лайтнантъ къ лежећемъ старцу. Овај е быо већъ мртавъ. Мотка га е накомце бачена, згодила у слепо око и пробрала главу. — „Капетане Махоне!“ проговоримъ я, „овај е человекъ мртавъ, убіенъ безъ узрока и кривице.“ — „Ништа се то васъ нетиче господине!“ повиче онъ, „когъ се ђавола вы у то мѣшате? заръ преступленъ мое заповѣсти не кривица? Я ћу већъ онима одговарати кои право имаю питати ме; алъ донде желіо бы тога видити, кои ће овдѣ на моіой лађи противу мене усудити се штогодъ прословити.“ — Я му наговѣстимъ да я нешто о јошть одномъ убиству знадемъ, и да ће оба убиства освећена бити морати. То га узнемири; алъ по краткомъ времену повиче: „Младићу, я те светуемъ да езикъ за зубе метнешъ, ерѣ ће га иначе капетанъ Махоне умѣти навѣки немимъ учинити.“ Съ овимъ се рѣчма обрне и оде на предньи край лађе. За време ове свађе, не нико на ону другу лађу ни мисліо, премда су люди съ исте очаятельно викали, кадъ су примѣтили да се наша лађа опеть одъ нѣя удалява. Знакове су дизали и непрестано викали, а еданъ гласъ кои е осимъ свію найвећма се чуо, заклиняо насъ е светомъ Богородицомъ да имъ помогнемо, и обећавао е велико богатство свима момцыма лађе, и опростенъ грѣхова, ако се само съ лађомъ врате. Капетанъ е 'одао горе и доле, и чиніо се као да оне тамо и непримѣчава; алъ одъ еданъ путь етانه, као да е неку изненадну мисао добіо: метне дурбянъ на око и као да е преобладао се, опеть е неко време 'одао по лађи, затымъ одма заповѣди да се лађа окрене. Кадъ се оной

другой лађи приближимо и запита капетанъ ко су, дозво-
мо да е то шпанска една мања трговачка лађа и да изъ
Кубе путуе. Бура имъ е чамце отргла была, и зато за-
повѣди капетанъ, да се чамецъ еданъ одъ наше лађе на
море спусти на когъ онъ, съ неколико момака, онамо се
одвезе. После неколико сати врати се са онимъ путни-
цыма натрагъ, а ти су се саставили изъ едногъ поста-
рогъ човека у одѣлу католичкогъ дуовника, изъ едногъ
болестногъ господина, едне младе женске и едне црне
робинѣ. Белестникъ онай буде съ великимъ трудомъ и
у великимъ мукама на лађу унешень, и метнуть на по-
стелю у Каити. Изпрва одбаци онъ мою помоћ и текъ
на млогу молбу оне женске, коя му е кћи была, дозволи
да му рану прегледамъ. Онъ е было за време бурѣ па-
даюћомъ катаркомъ тако страшно повређенъ да нѣ мо-
гуће было излечити га. Ребра была су му пребиена, и
Кичма згнѣчена. Кадъ се я по учинѣномъ олакшаню
болестнику овомъ, на кровь лађе попнемъ, застанемъ ту
момке у найвећемъ послу. Лађа е јоштъ непрестано ста-
ала мирно, поредъ оногъ малогъ брода, изъ когъ су мом-
ци наши еспапе у нашу лађу претоваривали, кои е ес-
папъ као и лађа принадлежао оному ранѣномъ. Людство
пакъ нѣгове лађе подавило се сво ватаюћи буромъ то-
плѣне чамце. — На нашой лађи нѣ се выше налазило
тѣло убиеногъ Гемеля, кровь е была спрана, а капетанъ
Махоне трудю се да сваку опомену на нашу свађу и на
узрокъ нѣнъ одагна и изглади. (продуженіе слѣдуе.)

О В О Й С Ц Ы.

Тежко е представити, како е съ трошкомъ и съ му-
комъ скопчано набавлянь ране за войнике у логорима.
У великимъ варошима, гдѣ десетъ пута выше люди жи-
ви, него у каквомъ логору, неможе човекъ осећати те
недостатке и потребе и ту тежкоћу као у логорима. У
варошима, стара се свакій за себе и набавля, и вароши
постале су постепено, и са умложаванѣмъ жителя, умло-
жава се и рана и прибавляю све потребе. Кодъ войске
е другчіе. Логоръ, то е као една кућа, за кою само се
еданъ стара, и изъ едне кесе купуе се све што треба.
У логору войници као деца у кући свогъ отца, небрину
се шта ће ести и пити, и шта ће носити. А ништа те-
же, него такве деца 100, или 200 хиљада непрестано ра-
вити и одевати; тымъ теже, кадъ нестое на одномъ месту
и кадъ су одъ велики вароши удалѣни. Найболѣ бы мо-
гао човекъ представити те незгоде у набавляню ране,
кадъ бы житель найманѣ варошице на едан-путъ пресе-
лио у други край, онда видю бы, да бы се за неколико
дана све сбунило одъ глади.

Войске кадъ путую, не само да мораю носити са со-
бомъ рану за себе и конѣ, него јоштъ често мораю и
воду вући. Срѣ свако село спремило е за себе ране о-
нолико колико му е потребно, и нигди у таквымъ малымъ
местима неможе велика войска наћи себи толико вишка
што не-бы могла за неколико дана све поести. Да бы
болѣ увидели, какви су то грдни послови снабдѣти едну
войску са раномъ, прорачунаћемо овде, колико се мора
на данъ за 120 хил. войника руски у Криму да се издае;
рачунаюћи као што имъ е одређено, на едногъ войника:

1. фунта хлѣба пексимета, $\frac{1}{4}$ фунте сланине; $\frac{1}{4}$ фунте
сочива или другогъ чега; 1 лотъ соли, 2. порціе ракіе. —
На свакогъ коня: 2. порціе ечма, 6 фунти сена, 4 фунте
сламе. По томе слѣдуе, да за 120 хил. войника потро-
ши се свакій данъ: 120 хил. фунти хлѣба, 30 хил. фунти
сланине; 30 хил. фунти зелени, 4 хил. фунти соли и око
50 хил. фунти ракіе. За конѣ колико е потребно за то-
лику войску; излази дневно на: 356.250 фунти ечма; 180
хил. фунти сена, и 120 хил. фунти сламе; и по томе, то
све износи на 850.000 фунти тежине, за кое треба 340 ко-
ла по 2500 фунти на една кола рачунаюћи, да свакій данъ
у логоръ дођу. За 340 кола треба 680 коня, и найманѣ
350 люди выше ранити. А кадъ се све узме у рачунъ,
што е потребно едной войсци одъ 120 хил. видиће се да
свакій данъ треба 500 кола добро натоварены да у такавъ
логоръ дођу. И та сва кола путую са своимъ товари-
ма изъ южне Русіе по 14 дана до Севастополя.)

Саюзницыма много е лакше набавляти свое потре-
бе. Они, на 150 хил. войника заедно съ конѣма требаю
одъ прилике 800.000 фунти свакій данъ ране. Една пакъ
добра лађа кадра е око 600 хил. фунти изъ Тулона за
8 а изъ Малте за 7 дана у Кримъ донети.

М Р В И Ц Е.

— Кадъ е принцеца нека къ нѣой долазећегъ офи-
цира едногъ, кой е прекомѣрно высокѣ человекъ былъ, у-
смотрила, запытала е: ко е тай? Одговоре јой, да е тай
лешый человекъ, кой садъ у войсцы нѣговогъ величества
служи, найпре за цркву опредѣлень былъ. Шта? за цр-
кву! рекне принцеца, болѣ реците за торонь!

— Црковнякъ еданъ, кои е радо чашице испію,
понесе едномъ библию одъ свештеникове куће у цркву,
па се узгредъ сврати у меану, гди се пиво точило, и за-
иште олбу пива даваюћи библию у залогу. Меанція од-
біе понуду а онъ срдито рекне: шта врагу, заръ слово
мое и слово Божіе заедно, ни су вамъ доста за едну ол-
бу пива?

— Меанція еданъ, кой е имао обычай госте свое
добро гулити потужи се еданцуть, да су му се много
пацова навукли и сву му кућу прорили. Странаць, кой
е тадъ башъ полazio, рекне. Па то е найлакше, ти се
гостню опростити. Како то молимъ васъ? запыта меан-
ція, я бы самъ вамъ лепо благодарю, да ми средство
противъ тога дате. — „Направите и нѣима као мени ра-
чунъ, па вамъ добаръ стоимъ, да вамъ выше ни еданъ
неће у кућу корачити.

— Еданъ тврдица запыта свога десетогодишнѣгъ
сынчића, кой се башъ на посве мастну рану нѣе жали-
ти могао, при ручку овако: Кажи ты мени сыне, шта ты
управо желишь да будешъ? Сить! одговори овай.

— Блисавета царица руска врло се дуго размышля-
вала, кадгодъ е имала што да подпише. Тако се дого-
дило, те е одговоръ на писмо краля французскогъ, коимъ
јой е овай явио, да е сына добю, текъ после шесть го-
дина слѣдовао.

Кантъ оде еданпутъ у гостилницу едну, да са приятельмъ своимъ, кой е съ пута дошавши и ту се у квартирио быо, за обштимъ асталомъ заедно руча Предъ Канта донешена буде чинія съ некимъ зелѣмъ. Гость еданъ кой е спрошу Канта седю, и кога овай познавао ние одма счепа съ астала судъ съ биберомъ, и изручи савъ биберь у зеленъ рекавши: Ово я ело обиберисано радо едемъ. Кантъ сместа извади бурмутицу свою изъ цепа и изручи савъ бурмутъ у чинию одговоривши: А я опеть ело то врло радо съ бурмутомъ едемъ.

— Између генерала, кое е Бонапарте са собомъ при военномъ походу своемъ у Египетъ повео, быо е и храбрый генераль Фриашъ. Онъ е управляо съ еднимъ одѣленіемъ войске, коме е међу осталима и повеликій брой наученика причисланъ быо, и кое буду у путу одъ велике чете арапа нападнуто. Непредомишляваюћи се већ сместа изда онъ ову воену заповѣсть. „Одѣленіе нека образуе четвороуголіе, магарцы и наученицы некъ се склоне у средю.“ На то се обштый смей заори. Арапи немогући овай великій викоть поняти, помысле, да мораю ма съ кое стране быти у опасности, па нагну бегати, и тако одѣленіе безпрепятствено продужи путь свой далѣ.

— Премда е Елисабета краљица много мужества у кое чему показивала, опеть никао се одважити ние могла; да да себи зубъ извадити, кой іой е яке болове причинявао, и кои се нису могли ни на кой начинъ другіе уталожити, већ да се зубъ извади. Бадава су была сва представляня зубногъ лѣкара, неплодне су остале све молбе дворяна. Наеданпутъ се посади владика лондонскій Аймаръ на столицу, кой се такође ту десю, дозове съ очима къ себи лѣкара, отвори уста и покаже овоме еданъ свой сасвимъ здравъ читавъ зубъ. Лѣкаръ сместа извади зубъ тай, и онъ покаже истый равнодушнo свыма присутствующима. Краљица се упрепасти на такову грдну ладнокрвность, па одма седне и она, те мужественно непоказавши ни найманый знакъ бола, издржи операцию ту.

ПОДГРЪВЦИ.

Адмираль Боскауинъ, давао е едномъ близу Лондона, официрима свое флоте велику часть, на којой е само съ пунчомъ свое многобройне госте частю. У едномъ грно великомъ мермерномъ суду правльнъ е пунчъ. У тай мермерный судъ усую е онъ 200 флаша рума, 1200 флаша малаге, четири акова ключаюће воде, потомъ метуо е 6 центи шећера; и одъ 2700 лимунова изцеђену воду. На томе езеру одъ пунча, пливао е еданъ малый чунъ, у комъ е една као анѣо обучена мала девойка седла, и около стоѣнима са ибрикомъ пунчъ као богиня Хеба, наливала у чаше.

— Кадъ су школьке болестне онда по нѣювомъ тѣлу оспу се мали меурићи, кои се стврдну, и то е бисерь, што люди тако жельно траже и нѣме се ките. Бисерне школьке стое на дну мора, и обично су на стѣни прирастле. Они што ваде бисерне школьке зову се гнюрци, кои одъ детинства уче се да могу дуго издржати да недію. Нѣима запуше носъ и уши, па іа онда

вежу изподъ рамена, а за ноге вежу имъ едну стену одъ 20 фунти да пре потону; тако спремне съ едномъ котарицомъ и ножемъ пусте іа изъ чамца у море. Они кадъ падну на дно одкидаю школьке одъ стене и међу у котарицу. Кадъ немогу выше да издрже, или кадъ примѣте какву велику рибу да е близу, онда одсеку камень изподъ ногу, и они други съ чамца извуку га. У новія времена много лакше ваде бисерь, еръ гнюрци имаю алыне одъ гумаластике, тако, да нигди до тѣла неможе му вода доћи, а на очима има дебело стакло. При томъ одъ гумаластике има направльно дугачко црево, крозь кое му воздухъ долази; и такви гнюрци могу по 6 сати да остану на дну мора.

ЯЧИНА ТѢЛЕСНА.

Магалусъ преповеда, да е видю човека едного, кой е стубъ еданъ одъ мермера три стопе дугачакъ и стопу широкъ, као обычну лопту у высъ бацао и на руке дочекивао.

Георгъ Фрондебергъ могао е са среднымъ прстомъ своимъ ма каквогъ човека са землѣ у высъ издићи; могао е коня у найвећемъ трку задржати и топъ с' места кренути.

Ериандо Бургеъ изнео е са раномъ натовареногъ магарца узъ басамакъ горе.

Карданъ казуе, да е гледао играча едного, кои е у играню (окретаню) два човека подъ пазуама, едного на плѣнима и едного о врату носіо.

Клуеръ у Майснѣ изнео е сам-самцытъ буре съ виномъ (некаже додуше колико е) изъ подрума на кола.

Родаласъ изъ Мантуе, человекъ малогъ узраста, преломіо е еданпутъ лађарско весло, а другій путь разкинуо е одъ леигера паламаръ на двое.

Познатый државникъ *Иоханъ Якобъ Мозеръ*, преко шестеть година старъ, изнео е у зубма асталчићъ еданъ, на комъ су чаше пуне съ виномъ стояле, изъ едне себе у другу, и метнуо е предъ кћерь свою, кое е данъ рођеня быо, съ овымъ речма: Болѣ те отаць твой послужити неможе.

ДОМАШІЙ ТЕАТОРЪ.

Господинъ. Гледай комшія ова два камена у прстѣну, то су найлепшіи бриліанти.

Комшія. Колико сте дали за нѣи?

Господинъ. Дао самъ 140 дуката.

Комшія. А колико вамъ доносе прихода на годину?

Господинъ. Недоносе ништа.

Комшія. Е, кадъ е тако, онда мое камень выше вреди. Я самъ дао за два камена 12 дуката, а доносе ми за годину чиста прихода 140 дуката.

Господинъ. А гдѣ ти е то камень.

Комшія. У моіой воденици.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Сва извѣстія изъ Крима слажу се у томе савршено да су саюзници заузели южну страну Севастополя. Руси, како су видили да се малаковска кула не може даљъ юришану непријатељскомъ одржати, оставе је, и повуку се сасвимъ у сѣверне тврдиѣ. Све оне друге тврдиѣ на јужној страни, које су заклањала и бранила малаковска кула, разорили су Руси лагумма. Лађе своје војне неке су спалили а неке потопили. Овај юришъ и освојењъ јужне стране није Русима изненада дошло, оны су се овоме одавно надали, и одъ 6. Јунија свакиј су данъ очекивали. Јако се можемо опоменути да су оны јошѣ лане са свој војени лађа поскидали и одвели на сигурна места, све што се могло скинути. Руска флота, коју је царъ Никола целе своје владе онако брижљиво подизао, коју је као своје синове волио, садъ је упропашћена и безъ битке уништена. Оне страовите лађе, које су Цариграду грозиле, које су онако кодъ Синопѣ триумфирале, оне сада у мору, а њихови адмиралѣ Корнилевъ и Нахимовъ у земљи леже. Съ овомъ пропашћу руске флоте црно море престаје бити „руско езеро“ као што су га многе новине тужећи се на надмоћіе руско, звале. Садъ саюзници не требају много лађи на црномъ мору, немају се шта бојати, ужасногъ Нахимова са громоносцама нема више. Они ће сада оставити само неколико лађи које ће патролирати, а оне друге све ће се кренути да умложе флоту на источномъ мору, па на пролеће да туку Кронштатъ. Но люто се вара ко мисли да је Русија съ тиме побѣђена, и да ће сада изкати миръ, и пристати на сва условія западниј сила. То саюзници врло добро знаду, и спремају се на све већа дѣла. Съ овимъ уништѣњемъ руске флоте настаје почетакъ сувоzemногъ рата; и зато сви који се у тој ствари разумју, мисле да ће се отворити опетъ ратъ на Дунаву, ако Аустрија дозволи, да се бојно полъ опетъ близу њіе границе започне. Јошѣ садъ означавају новине Варну и Шумлу, одакаѣ ће саюзници управљати своја нападаня на Бесарабию. Али то текъ онда, кадъ и сѣверну страну Севастополя која је већма утврђена одъ изгубљѣне јужне стране, заузму.

— Депенша княза Горчакова о последњимъ бою овако гласи: „У суботу 27. Авг. у подне: Непријатељ непрестано добија подкрепленя. Бомбарданъ је врло жестоко.“ Тогъ истогъ дана у 10 сати у вече јавља: „Гарнизонъ Севастополя издржавши паклену ватру одбио је данасъ шестъ юриша; али ипакъ ње могуће било непријатеља изъ шанца Корнилова (Малакова) изтерати. Наша храбра војска, пошто је чинила све што се могло чинити да даде одпоръ, прелази овогъ часа на сѣверну страну Севастополя. На јужној страни неће непријатељ ништа друго наѣв, осимъ крвљу нанесени развалина.“

— Друга депенша княза Горчакова одъ 28. Авг. велъ: прелазакъ наше војске са јужне на сѣверну страну врло је добро изпао. Мы смо при томъ прелазку изгубили око 100 људи. На јужној страни оставили смо само око 500 тежко ранљивихъ.“

— По рачуну едногъ дописателя Аугебуржски новина, у Криму има руске регуларне пѣхоте 130 хил. по томъ има 80 хил. народне војске; војника који су на флоти служили 6 хил. Топчија 6500, по томъ са резервама са својевољницима и прочимъ износи на 166,900 војника не рачунајући у то 10 хил. који кодъ Перекопа стоје; и 16 хил. коняника.

— Флота сајузна на источномъ мору, по свој прилици врати ће се скоро; а могуће је да ће пре повратка јошѣ гдѣ годъ бомбардирати коју руску варошъ.

— Одъ 25. Авг. Вице-адмиралъ Француске флоте Бриатъ, јавља: да су на азовскомъ мору 43 риболова, 127 лађи, неколико хиљада рибарски мрежа, множество теа и соли уништили, и тиме Русима штету одъ неколико милиона проузроковали.

— Главниј повелитељ Француске војске у Криму Пелесије наименованъ је одъ цара Наполеона маршаломъ.

— Кадъ је у Паризъ дошао гласъ о падѣнију Севастополя, пуцали су топови, и царъ је съ царицомъ ишао у цркву гдѣ се благодарѣније држало; у вече био је Паризъ осветљивъ. У Лондону ова вѣсть прослављѣна је са звонѣњемъ своју звона.

— Садъ, пошто се зна какви су страовити юриши на Севастополю были, свакиј нестриљиво очекује да чује колико је на једној и другој страни мртви, колико ранљивы. Губитакъ је у людству на обе стране ужасанъ. Ни једанъ војниј повелитељ, ни једне новине неусуђују се јошѣ да кажу или одъ прилике број мртви и ранљивы да назначе. Князь Горчаковъ о томе у својимъ извѣстіјама са свимъ љути, маршалъ Пелесије само каже да је губитакъ врло озбиљанъ. Енглецке новине велѣ: да су Енглези при юришу на редањ изгубили 26 официра а 100 официра да је ранљиво. О Французима пакъ говоре да је петъ генерала ранљиво, међу којима је и Боске, који је на малаковъ юришао.

— После овогъ последњегъ гласа изъ Крима, одговорено је изъ Париза једној великој њемачкој сили, да ће се Француска текъ онда у преговоре мира упустити, ако се сложе, да се исти преговори у Паризу воде.

— Изъ Петербурга јављају да се царъ Александеръ спремао да 1. Септ. у Москву и Варшаву путује. — За попечителя внутренњи дѣла постављивъ је Сергій Стефановиѣ Ланскій; на место Бебикова.

— Изъ Азије јављају: да се тамо стаѣ бојногъ поля није ни у чему променуло. Између Карса и Ерзерума стои непрестано руска војска. 9. Авг. имали су Турци у Ерзеруму ране само за 20 дана, војска изъ Варне спрема се да иде тамо у помоћ.

— Черкези и Абхази недозвољавају никоме да се меша у њихове ствари. Они пре свега ради су да одрже своју независност, и да се управљају безъ страногъ уплива.

— Разписъ графа Неселроде на руске посланике у њемачкој, описује борбе на сѣверу и југу, у Азији и у Криму, показује какве су жертве Енглецка, Француска и Турска учиниле описује одбранителну снагу Русије, и онда увѣрава да ће се Русија борити докле годъ немалакше, да ће се борити, докле годъ која непријатељска сила непружа руку за уговарањ мира. По гласу тога разписа изгубила је одъ почетка рата Турска 160 хил., Француска 40 хил. и Енглецка скоро толико војника. Осимъ готовогъ новца и ствари, руске губитке неозначава графъ Неселроде, само увѣрава, да Русија има јошѣ доста новаца и људи, и да трговина иде мирно својимъ путемъ.

Одговорке у № 71: Ексерѣ у чизмама. — Кни. — Кадъ се преду жуѣта. — Ни једна негори више него пиже. — Вода, ербе окреће воденицу. — Мачакъ.

Течай новаца: среб. 116; дук. 5 ф. 26 кр. банкн.